

تعریف لیفتراک:

لیفت تراک که اغلب آنرا به اسم لیفتراک می شنا سند، در صنعت کاربرد زیادی دارد. حمل و جا بجایی بارها و محموله های سنگین، در بحث های لجستیک و پشتیبانی تولید از اهمیت زیادی برخوردار است. از طرفی حوادثی که لیفتراک ها به وجود آورده یا می آورند نیز بسیار زیاد است. تنها در کشور آمریکا سالانه حدود ۸۵ حادثه منجر به مرگ در اثر لیفتراک اتفاق می افتد. همچنین به طور میانگین سالانه ۳۴ هزار و نهصد حادثه شدید و ۶۱ هزار و هشتصد حادثه خفیف در اثر کار با لیفتراک در صنایع این کشور رخ می دهد. این در حالی است که حدود ۸۶۰ هزار لیفتراک در صنعت این کشور مشغول به است. همچنین طبق آمارهای موجود، لیفتراک ها ۲۵ درصد از حوادث منجر به مرگ در محیط های کاری را به خود اختصاص می دهند. به همین دلیل لازم است در صنایع گوناگون کشور رانندگان لیفتراک با قوانین ایمنی کار با این وسیله کاملا آشنا شوند تا از تعداد حوادث و مرگ و میر در محیط های شغلی کاسته شود.

قوانین و مقررات ایمنی کار با لیفتراک

- ۱- رانندگان لیفتراک بایستی:
 - گواهینامه لازم را داشته باشند.
 - از نظر بینایی و شنوایی کاملا سالم باشند.
 - از وسایل ایمنی نظیر کفش و کلاه و دستکش ایمنی استفاده نمایند.
- ۲- به ظرفیت مجاز حمل بار ایمن با لیفتراک توجه نمایند.
- ۳- با سرعت مجاز حرکت نمایند. (حد اکثر سرعت مجاز ۵km)
- ۴- شاخک ها را تماما زیر بار داخل نمایند و مواظب شاخک های بیرون آمده از طرف دیگر باشید.
- ۵- هیچ کدام از اعضای بدن را از محدوده اتاقک لیفتراک بیرون نبرند .
- ۶- اجازه ندهند افراد غیر مجاز دستگاه را روشن کرده و آنرا جابجا نمایند.

- ۷- اجازه ندهند کسی زیر شاخک های بالا برده شده بایستد و تردد نماید.
- ۸- دست ها و پا ها و سر خود را بین قطعات متحرک لیفتراک و سایر خودروها قرار ندهند.
- ۹- با لیفتراک به طرف اشخاصی که در نزدیکی دیوار هستند حرکت ننمایند .
- ۱۰- در زمین های شیب دار از انبار کردن پالت ها جلوگیری نمایند.
- ۱۱- برای حمل یک بار همزمان از دو لیفتراک استفاده ننمایند.
- ۱۲- از ترمز نا گهانی برای تخلیه بار بپرهیزند
- ۱۳- مطمئن شوند که بار به درستی روی شاخک ها قرار گرفته و پایداری لازم را برای جابجایی دارد.
- ۱۴- لیفتراک را در مقابل تجهیزات، تابلوهای برق و پله های فرار قرار ندهند.
- ۱۵- جایی که بار را روی آن قرار می دهند پایدیری و استحکام لازم را داشته باشد.
- ۱۶- بارهای نوسان دار را بیش از ۳۰ سانتی متر از زمین بلند نکنند.
- ۱۷- در هنگام حمل مخازن حاوی مایعات هر قدر ممکن است نزدیک زمین و بسیار آهسته حرکت نمایند.
- ۱۸- در سر پیچ ها و نقاط کور حتما از بوق استفاده نمایند.
- ۱۹- مطمئن شوند کف محلی که روی آن کار میکنید استحکام و مقاومت لازم را داشته باشد.
- ۲۰- در زمان واژگونی لیفتراک در داخل دستگاه بمانند و به بیرون نپرند.
- ۲۱- در سر پایینی ها هنگامی که بار دارید با دنده عقب حرکت نمایید.
- ۲۲- از حمل مواد قابل اشتعال توسط لیفتراک پرهیز نمایید.
- ۲۳- حتما کپسول ا فای حریق در لیفتراک داشته باشید.
- ۲۴- یادتان باشد برای دیدن عقب به آینه بغل اکتفا نکنید با چشم خود عقب را ببینید.
- ۲۵- در موقع فعالیت لیفتراک هیچکس بین دکل و بدنه قرار نداشته باشد.
- ۲۶- بار را دقیقا از مرکز آن بلند کنید و پس از اطمینان از تعادل جابجا کنید.

۲۷- قبل از ترک لیفتراک :

- شاخک ها روی زمین، ترمز دستی کشیده و اهرم ها در حالت خلاص قرار گرفته و موتور خاموش گردد.

- قبل از جلو آوردن دکل ترمز کنند.

- به آرامی در جلوی قفسه (انبارش) توقف نموده و ترمز دستی را بکشند و بعد از آوردن دکل به حالت عمودی بار را تا ارتفاع مورد نظر بر روی محل مورد نظر بالا ببرند.

۲۸- پس از اتمام کار :

- باید لیفتراک را در محل خود یعنی پارکینگ مشخص شده قرار دهند و سپس ترمز دستی آنرا کشیده، باطری را قطع نمایند، شاخک ها را به پایین و به سطح زمین بچسبانند.

- باید موضوع اتمام کارها و احیانا خرابی ها و نقص موجود در لیفتراک رابه سرپرست مربوطه گزارش داد.

بررسی لیفتراک های موجود در یک شرکت صنعتی:

در شرکت مورد بررسی، ۳ عدد لیفتراک وجود دارد که در دو نوع چنگالی برای حمل پاتیل و شاخک دار برای حمل پالت است. برای این ۳ لیفتراک، ۳ راننده ی مجاز برای کار با لیفتراک وجود دارد که ۲ راننده نیز به طور غیر مجاز با آن کار می کنند. با توجه به قوانین، از چک لیست ایمنی لیفتراک برای بررسی لیفتراک های این شرکت استفاده شده است.

با بررسی چک لیست تهیه شده از لیفتراک های این شرکت، نواقص این لیفتراک ها تعیین شده و با توجه به هزینه و اهمیتشان اولویت بندی شده است که این اولویت بندی در جدول (۱) مشاهده می گردد.

جدول (۱) - اولویت بندی نواقص لیفتراک ها در یک شرکت

ردیف	نواقص
۱	لیفتراک ها دارای بوق و چراغ هشداردهنده گردان نمی باشند.
۲	لیفتراک ها کپسول اطفای حریق ندارند.
۳	مسیر عبور و مرور لیفتراک ها در سطح زمین خط کشی نشده است.
۴	افراد غیر مجاز به راحتی از لیفتراک استفاده می کنند.
۵	لیفتراک ها دارای آینه بغل و آینه جلو نمی باشند.
۶	لیفتراک ها دارای کابین نمی باشند.
۷	رانندگان لیفتراک از وسایل ایمنی مانند کلاه و دستکش استفاده نمی کنند.

پیشنهادات

- ۱- لیفتراک های موجود را برای کاهش آلودگی در محیط کار گازی نمایند.
- ۲- مسیر عبور و مرور لیفتراک را با رنگ زرد مشخص نمایند.
- ۳- لیفتراک ها را مجهز به علائم هشداردهنده صوتی نمایند و این علائم باید در وضعیت سالم باشد.
- ۴- دوره های آموزشی پیرامون کار ایمن با لیفتراک برای رانندگان تدارک ببینند.
- ۵- رانندگان باید حتی در مواقعی که با لیفتراک بدون بار حرکت می کنند سرعت مجاز را رعایت کنند.
- ۶- لیفتراک ها را برای حفاظت کارگران از آلودگی محیط کار مجهز به کابین نمایند.
- ۷- برای لیفتراک ها پارکینگ مخصوص تعبیه شود.